EUROPOS
KOMISIJA

Briuselis, 2019 11 04
COM(2019) 576 final

Rekomendacija

TARYBOS SPRENDIMAS

įgalioti Europos Komisiją pradėti derybas su Baltarusijos Respublika dėl Muitinių bendradarbiavimo ir savitarpio administracinės pagalbos susitarimo

AIŠKINAMASIS MEMORANDUMAS

1. PASIŪLYMO APLINKYBĖS

• Pasiūlymo pagrindimas ir tikslai

Per pastaruosius metus, ES ir Baltarusijos santykiams pagerėjus, ES ir Baltarusijos dvišalė prekyba prekėmis stabiliai augo. Europos Sąjunga yra antra pagrindinė Baltarusijos prekybos partnerė – beveik trečdalis visos šalies prekybos vyksta su Europos sąjunga. Kita vertus, nemaža dalis (remiantis skaičiavimais, daugiau nei 15 %) ES valstybių narių muitinių konfiskuotų neteisėtų tabako gaminių yra pagaminti Baltarusijos gamyklose. Apskaičiuota, kad valstybių narių ir ES biudžetai dėl neteisėtos prekybos tabako gaminiais netenka maždaug 10 mlrd. EUR pajamų per metus. Neteisėta prekyba tabako gaminiais taip pat trukdo įgyvendinti ES ir valstybių narių visuomenės sveikatos politiką ir yra viena iš priežasčių, dėl kurių kasmet įvyksta daug su rūkymu susijusių mirčių. 2013 m. ES priėmė visapusę kovos su neteisėta prekyba tabako gaminiais strategiją[1] – ji tebėra aktuali ir šiandien[2]. Pagrindinis tos strategijos aspektas – stiprinti bendradarbiavimą su pagrindinėmis kilmės ir tranzito šalimis. Todėl pasiūlymu atsižvelgiama į ES valstybių narių ir jų įmonių poreikį nustatyti ES ir Baltarusijos muitinių bendradarbiavimo ir savitarpio administracinės pagalbos teisinį pagrindą.

Dėl konkrečių istorinių aplinkybių Baltarusija yra vienintelė ES rytinė kaimyninė šalis ir vienintelė Eurazijos ekonominės sąjungos šalis, su kuria ES nėra susitarusi dėl muitinių bendradarbiavimo ir savitarpio administracinės pagalbos oficialaus teisinio pagrindo. Todėl reikia sudaryti tarptautinį susitarimą, kad būtų nustatytas muitinių bendradarbiavimo, visų pirma, tiekimo grandinės saugumo ir prekybos lengvinimo srityse, taip pat savitarpio administracinės pagalbos, siekiant užkirsti kelią muitų teisės aktų pažeidimams, juos tirti ir su jais kovoti, teisinis pagrindas. Susitarimas su Baltarusija bus tinkama kovos su sukčiavimu muitais priemonė.

Kadangi apskritai ES santykiai su Baltarusija keičiasi, dabar yra tinkamas metas užpildyti šią ES išorės santykių, susijusių su muitinių klausimais kaimyninėse šalyse, spragą. Ši iniciatyva atitinka 2016 m. vasario mėn. Tarybos išvadas dėl Baltarusijos, kuriose teigiama, kad ES išlieka atvira tolesniam ES ir Baltarusijos santykių plėtojimui ir tolesniems veiksmams siekiant stiprinti politinius santykius bei sektorių bendradarbiavimą atitinkamomis sąlygomis. Šios derybos yra kitas žingsnis po pastaruoju metu užmegztų politinių ryšių – 2019 m. balandžio 25 d. vykusio ES ir Baltarusijos koordinavimo grupės posėdžio ir 2019 m. vasario mėn. Komisijos nario G. Oettingerio vizito į Minską. Mūsų bendradarbiavimo su Baltarusija stiprinimas taip pat yra svarbus 2018 m. gruodžio mėn. Komisijos priimto Kovos su neteisėta prekyba tabako gaminiais veiksmų plano (2018–2022 m.)[3] aspektas.

Tai nėra pagal Reglamentavimo kokybės ir rezultatų programą (REFIT) vykdoma iniciatyva.

• Suderinamumas su toje pačioje politikos srityje galiojančiomis nuostatomis

Komisija susitarimus, į kuriuos įtrauktos muitinių bendradarbiavimo ir savitarpio administracinės pagalbos nuostatos, yra sudariusi su visomis mūsų rytinėmis kaimyninėmis

---

1 *COM(2013) 324*

2 *COM(2017) 235, E skirsnis.*

3 *COM (2018) 846, A.2.7 punktas.*

šalimis, taip pat su visomis kitomis Eurazijos ekonominės sąjungos valstybėmis narėmis: Rusija[4], Armėnija[5], Kazachstanu[6] ir Kirgizija[7].

- **Suderinamumas su kitomis Sąjungos politikos sritimis**

Rekomendacija dera su kitomis Sąjungos politikos sritimis.

2. TEISINIS PAGRINDAS, SUBSIDIARUMO IR PROPORCINGUMO PRINCIPAI

- **Teisinis pagrindas**

Procedūrinis teisinis pagrindas bus Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 218 straipsnio 3 ir 4 dalys.

Susitarimo dalykas būtų Sąjungos bendros prekybos politikos dalis, todėl sprendimų dėl susitarimo pasirašymo ir sudarymo materialinis teisinis pagrindas bus SESV 207 straipsnis.

- **Subsidiarumo principas (neišimtinės kompetencijos atveju)**

Pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 207 straipsnį ši iniciatyva priklauso išimtinei ES kompetencijai (bendra prekybos politika). Todėl subsidiarumo principas netaikomas.

- **Proporcingumo principas**

Komisijos rekomendacija atitinka proporcingumo principą.

Tarptautinis susitarimas yra tinkamas ir būtinas ES valstybių narių ir trečiosios šalies muitinių bendradarbiavimo ir savitarpio administracinės pagalbos teisinis pagrindas, atsižvelgiant į mūsų tikslą pradėti ES ir Baltarusijos muitinių bendradarbiavimą, kadangi Baltarusija yra vienintelė ES rytinio pasienio šalis, su kuria nesudarytas joks su muitine susijęs susitarimas.

- **Priemonės pasirinkimas**

Europos Sąjungos Tarybos sprendimas.

3. *EX POST* VERTINIMO, KONSULTACIJŲ SU SUINTERESUOTOSIOMIS ŠALIMIS IR POVEIKIO VERTINIMO REZULTATAI

- **Galiojančių teisės aktų *ex post* vertinimas / tinkamumo patikrinimas**

Netaikoma

- **Konsultacijos su suinteresuotosiomis šalimis**

Netaikoma

- **Tiriamųjų duomenų rinkimas ir naudojimas**

Netaikoma

---

4 *OL L 327, 1997 11 28, p. 1.*
5 *OL L 239, 1999 9 9, p. 1.*
6 *OL L 29, 2016 2 4, p. 1.*
7 *OL L 196, 1999 7 28, p. 46.*

- **Poveikio vertinimas**

Susitarimu siekiama gerinti muitų teisės aktų taikymą įtvirtinant ES ir Baltarusijos muitinių bendradarbiavimą ir savitarpio administracinę pagalbą.

Tai turės teigiamą poveikį, nes bus suderintos taisyklės ir palaikomi ryšiai su Baltarusijos Respublika.

Numatomas netiesioginis teigiamas poveikis – dėl savitarpio administracinės pagalbos ir muitinių bendradarbiavimo pagerės teisingas muitų teisės aktų taikymas, taigi, be kita ko, sumažės sukčiavimas muitais, ypač tabako kontrabanda, ir dėl to padidės ES muitų ir mokestinės pajamos.

Galimo susitarimo tekstas, priklausomai nuo derybų, būtų panašus į susitarimus, sudarytus su Baltarusijos kaimyninėmis šalimis ir su kitomis Eurazijos ekonominės sąjungos, kuriai Baltarusija priklauso ir kurioje taikomas bendras regioninis muitinės kodeksas, šalimis.

Didelė savitarpio administracinės pagalbos turinio dalis yra oficiali ir procedūrinė, todėl teksto projektas derybų metu neturėtų būti iš esmės keičiamas.

- **Reglamentavimo tinkamumas ir supaprastinimas**

Tai nėra pagal Reglamentavimo kokybės ir rezultatų programą (REFIT) vykdoma iniciatyva.

- **Pagrindinės teisės**

Rekomendacija atitinka ES sutartis ir Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartiją.

4. POVEIKIS BIUDŽETUI

Muitinių bendradarbiavimo ir savitarpio administracinės pagalbos susitarimas neturės tiesioginio poveikio ES biudžetui.

Susitarimui įgyvendinti bus reikalingi finansiniai ir administraciniai ištekliai, kad būtų galima sudaryti ir valdyti jungtinį komitetą ir prireikus rengti komandiruotes ir diskusijas.

Rekomendacija

TARYBOS SPRENDIMAS

įgalioti Europos Komisiją pradėti derybas su Baltarusijos Respublika dėl Muitinių bendradarbiavimo ir savitarpio administracinės pagalbos susitarimo

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 218 straipsnio 3 ir 4 dalis,

atsižvelgdama į Europos Komisijos rekomendaciją,

PRIĖMĖ ŠĮ SPRENDIMĄ:

1 straipsnis

Komisija įgaliojama Europos Sąjungos vardu pradėti derybas su Baltarusijos Respublika dėl Muitinių bendradarbiavimo ir savitarpio administracinės pagalbos susitarimo.

2 straipsnis

Derybos vedamos vadovaujantis priede išdėstytais Tarybos derybiniais nurodymais.

3 straipsnis

Komisija veda derybas konsultuodamasi su [specialiojo komiteto pavadinimas, kurį įrašo Taryba].

4 straipsnis

Šis sprendimas skirtas Komisijai.

Priimta Briuselyje

Tarybos vardu
Pirmininkas